

skaper en ökad förståelse för varför exempelvis vävnadskaraktäristik med ultraljud haft så svårt att få klinisk relevans.

Informativt om fysikalisk bakgrund

När det gäller delen om »Teknologi och mätmetoder vid ultraljudsdiagnostik», finns där ett bra och informativt kapitel om fysiken bakom ultraljudsgivaren, som tydligt förklarar den moderna transduktorns design och förklarar varför den ser ut som den gör.

Speciellt läsvärt och också extra lättförståeligt för läkare är »Utvecklingen av Dopplertekniken», en teknik som kliniskt ökar i betydelse idag. Relativt oförståeligt för den vanlige läkaren är emellertid kapitlet om »Avsikten och tekniken för den utgående ultraljudsvågen».

Boken blir återigen intressant i sin tredje del som handlar om strikt medicinsk användning bl a «Användandet av ultraljud vid hypertermi och fokuserad kirurgi och litotripsi». Dessa kapitel är välskrivna och lättförståeliga, väl överskådliga.

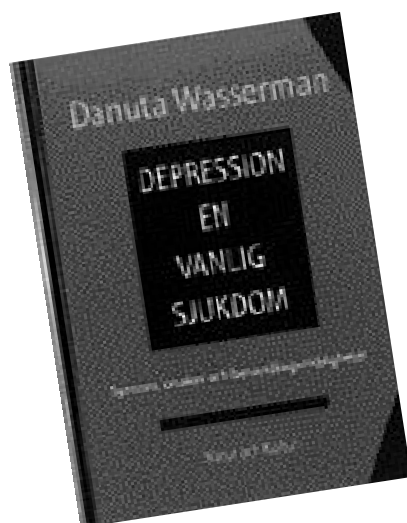
Den fjärde delen av boken handlar bl a om akustisk gravitation och ultraljudskontrastmedel. Icke minst kontrastmedelskapitlet är mycket spännande och aktuellt och beskriver den fysikaliska bakgrunden till de moderna kontrastmedlen och hur man dessutom med hjälp av speciell stimulering kan spränga kontrastmedlen i ett visst tidsögonblick och därigenom få ökad upplösning och information.

Avslutningsvis finns ett kapitel om »Ultraljudets användning för att mäta bentäthet». Där finns en god översikt och jämförelse med andra bentäthetsmetoder, och där beskrivs den fysikaliska bakgrunden till varför ultraljud kan vara en komplementär undersökning.

Svårtillgänglig för läkare

Sammanfattningsvis är boken väsentligen en fysikbok skriven för fysiker och ingenjörer. Delar av kapitlen är svårtillgängliga för läkare, även för dem med naturvetenskapligt intresse och kunnande.

Den tjänar dock såsom ett uppslagsverk, är påfallande uppdaterad i tiden och ger den fysikaliska förklaringen och bakgrunden till utvecklingen och var forskningsfronten ligger inom ultraljudsdiagnostiken vad gäller tekniken. •

Modern bok om depression – för patienter och deras doktorer

Danuta Wasserman. **Depression – en vanlig sjukdom. Symtom, orsaker och behandlingsmöjligheter.** 310 sidor. Stockholm: Natur och Kultur, 1998. Pris ca 310 kr. ISBN 91-27-06967-2.

Recensent: Hans Ågren, professor i psykiatri, Huddinge sjukhus.

Det börjar sprida sig bland den kundiga allmänheten en insikt att depressionssjukdomarna är vanliga, kostnadskrävande för samhället, innebär svåra personliga lidanden och går att behandla med både mediciner och psykoterapi. Danuta Wasserman har skrivit en lättflytande bok på modernt vetenskaplig grund om förstämningssjukdomar, vilket exempelvis innebär att varje skiljelinje mellan »biologi» och »psykologi» blir konstgjord och att debatten mellan »arv» och »miljö» upphört därför att den är meningslös. Boken ger en optimistisk bild av den psykiatriska professionens förmåga att hjälpa på både kort och lång sikt och bör läsas av intresserade »brukare» av psykiatrin och varför inte i kortare vårdutbildningar. Den fungerar också alldeles utmärkt som en uppfräschningstext för läkare som inte så noggrant följt de senaste årens utveckling av diagnostik och be-

handling av depressioner. Här finns »allt», från psykoanalys till johannesört, från stresstolerans till gener, från monoaminerg signalöverföring till WHO:s preventiva program.

Välskrivnen och aktuell

Boken är uppdelad i tre delar: Symtom, orsaker och behandling. Texten följer ett slags internationell synopsis och innehåller egentligen inte några väsentliga kunskapsluckor, vare sig det gäller diagnostik, farmakoterapi eller psykoterapi. Stilen är enkel, praktisk och förklarande. Det händer allt oftare att initiativrika patienter skaffar sig aktuell information på Internet om sina sjukdomar och utmanar sin doktor med den nyligen funna informationen. Danuta Wasserman har »hängt med», och jag tror inte någon patient finner så mycket användbart på nätet som inte egentligen står i denna bok – ett skäl för läkare att tillägna sig innehållet för att inte förlora debatten med sin patient!

God information om självmord

Författaren är psykiater och professor i suicidologi vid Statens institut för psykosocial miljömedicin och anknuten till KI, och hennes avslutande kapitel handlar, som sig bör, om självmord. Självmord utgör ju tillsammans med en ökad frekvens av kardiovaskulära dödsfall den mortalitet som är knuten till depressionssjukdomen. Eftersom de flesta självmordsnära individer är deprimerade är uppmärksamheten på depression och dess behandling (tex vid samtidigt missbruk!) den enskilt viktigaste suicidförebyggande åtgärden, men bilden är givetvis mer komplex. Läsaren ges god information om tidiga varningssignaler, självmordspreventiva åtgärder på olika nivåer, om olika folkhälsoprogram, och om föreningar för efterlevande, tex SPES med lokala föreningar runt om i landet.

Rekommenderas för folkupplysning

En fyllig litteraturlista med referenser fram till 1997 samt ett välgjort saksregister avslutar denna nyttiga bok. Rekommendera den till läskunniga patienter (det finns många fler än man tror!), eller skänk den till din sjukvårdspolitik. Tillsammans med journalisten Miki Agerbergs rosade bok »Ut ur mörkret» (Norstedts, 1997) blir dessa böcker ett gott understöd i de folkupplysningskampanjer om depression och självmord som planeras i Sverige. •